

Den Lezer Heil!

Dàt hebben wij dan van **Makkenze** nog.

Hij liet als vrucht van z'n **schier** dag en nacht vertoeven op z'n studeerkamer een aantal **preeken** na, die door den druk gemeen gemaakt, onze vacante kerken kunnen dienen. Want op z'n studeerkamer leefde hij, in een wolk van rook gehuld, dat ge -hem ('t is zonder overdrijven gezegd) **nauwlijks** vinden kondt, tot de dokter hem 't **rooken** verbood. **Dààr** gaf hij z'n kracht aan 't onderzoek van **Gods Woord**; en gedrongen alleen verliet hij z'n cel; om te **preeken**, om te catechiseeren als 't moest, of over de **Waarheid** te **discuseeren** met de vrienden. Hoe schalks was hij in de toepassing van 't **Woord** soms. 't **Verveelde** niet, als hij tot laat in de nachten u bezig hield. Dan hoordet ge toch, dat gestadig onderzoek der **Schriften** **zoo** profijtelijk is; en dat zult ge bemerken ook bij het lezen der door hem **nagelaten** predikatiën, waarvan de kerkeraad van Nieuw-Beijerland de uitgave bezorgd. Ook al zag ik nog de **preeken** niet, dan die over Ps. 32:6, 'k zet me vol vertrouwen neder, om aan 't vriendelijk verzoek des kerkerads te voldoen, een kort woord ter inleiding te schrijven. **Makkenze** had een vasten gang en de **nagelaten preeken** zullen daarvan bewijs geven, naar ik hoop tot opbouw van **Sion**.

Makkenze moet spreken ook na zijn sterven. We willen hem behouden, ook trots alle gebrek, dat hem hier aankleefde, doch waarvan hij nu gansch gereinigd is, wandelend in witte kleederen voor den troon. O, we misten hem zoo noode. God nam hem weg, en we hebben te zwijgen, maar nog is 't ons o zoo te moede, als we denken aan 't gemis dat z'n heengaan weer gaf, in den kleinen kring onzer lecraren. O, schonk de Heere in veler harten fust en kracht-dadige overtuiging Hem te dienen in het **Evangelium**, werde ons oog geopend om ook in dezen den van God verordinderden weg der middelen te bewandelen.

Met de bede, dat de **Heere Makkenze's** nalatenschap rijkelijk **zogene** tot Zijns Naams eere en daarin tot blijdschap mede **van** den kerkeraad zijner laatste gemeente, die hem mocht liefhebben tot in den dood, beveel ik deze **preeken** met vrijmoedigheid aan.

Heilbiddend,

Ds. G. H. KERSTEN.

IERSEKE, Juni 1921.

De lijdende Messias een worm.

Ps.

Lezen : Jesaja 53.

Ps. 89: 17

Ps. 22 : 1 en 3.

Ps. 88 : 7.

Ps. 119 : 7.

GELIEFDE TOEHOORDERS !

„Als een Lam werd Hij ter slachting geleid”. Zoo getuigt de Profeet Jesaja in het u voorgelezen hoofdstuk, van den Zone Gods, den Immanuel, den God met ons, den Plaatsbekleeder en Middelaar, die door voldoening, verzoening zou te weeg brengen voor dood- en doemschuldige zondaren. Reeds van eeuwigheid werd Hij daarvoor aangemerkt in het Goddelijk wezen, om voor de geschrevenen ten leven het Lam te zijn, dat geslacht moest worden. En niet alleen was het de wil des Vaders, ook de Zoon was er gewillig toe, om zich als een Lam ter slachting te doen leiden.

Daarom heeft Hij ook tot den Vader gesproken in den 40en Psalm : „Ik heb lust, o, mijn God, om Uw welbehagen te doen”, waarmede de dierbare Borg en Middelaar de volkomen bereidwilligheid openbaarde, om het werk, van eeuwigheid op Zich gemmen, volkomen uit te voeren.

Om Gods wil te doen tot behoudenis van verloren zondaars, daartoe kwam Hij in de wereld, daartoe nam Hij vleesch en bloed aan, en kwam in de gestalte van een dienstknecht, om Zichzelf in den dood te kunnen overgeven voor hen, die den eeuwigen dood en doem waardig waren, een ácod, dien zij hadden moeten ondergaan, zoo niet de Zone Gods voor hen en in hunne plaats ter slachting was geleid. Hoe is hierin de wijsheid, de waarheid, de gerechtigheid en de liefde Gods bevestigd geworden. In zijn leven, lijden en sterven zien wij de zonde, de schuld, de straf, de vervloeking openbaar worden, daar Hij een vloek werd voor ons en om ons en in onze plaats.

Hij gaf Zich over, liet Zich nemen en ter slachting henenleiden; Hij alleen in de plaats van anderen. Hij heeft

de pers alleen getreden, volgens Jesaja 63. Hij liet Zich als een Lam ter slachting leiden en liet Zich doodmartelen om de Zijnen vrij te koopen en te verlossen met den duren prijs van Zijn rantsoeneerend bloed. Hij liet zich ter slachting leiden om te voldoen aan het geschonden Godsrecht tot verlossing van het rechterlijke vonnis des doods. Gen. 2 : 17. Hij liet zich ter slachting leiden tot bekeering, vergeving en verlossing.

Maar nu is er ook voor niemand een anderen grond en middel tot genade, leven, bekeering, vergeving en verlossing, als in en door het bloed des Lams. 1 Petri 1 : 18 en 19.

Als een Lam is Hij ter slachting geleid. Dat kan men door genade aanschouwen. Men kan het gelooven, aanbidden, bewonderen en liefhebben, maar begrijpen kan men het nooit. O neen, daaropziende moet men met den Apostel uitroepen : „O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennisse Gods”, Rom. 11 : 33, en met den dichter van den 118en Psalm : „Wij zien het, maar doorgronden 't niet”.

Als een schaap, dat stom is voor het aangezicht van zijn scheerders, zoo liet Hij zich van alles berooven. Als een schaap, dat stom is, alzoo deed Hij Zijnen mond niet open; niet open, om tegen te spreken. O, neen ! onder alle aanklachten en valsche beschuldigingen wordt van Hem gezegd in Matth. 26 : 63 : „Doch Jezus zweeg stille”. Hij deed Zijn mond niet open onder het onrecht, Hem aangedaan van Zijne vijanden. Hij wilde immers zwijgen, Hij wilde lijden, verduren en verdragen, opdat zondaren verlost zouden worden. Hij wilde zwijgen, daar Hij voor het gerichte staande als Borg voor de Zijnen, moest bewerken, dat dezen zouden vrij staan en niet verstommen in het gerichte Gods. Opdat Zijn volk door Hem en ziende op Hem zou kunnen getuigen : „Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?” Kom. 8 : 33.

Hij is dus als een Lam ter slachting geleid, Hij heeft alles verdragen, alles willen ondergaan, ja, heeft zich laten vertreden en vertrappen als een worm. Wel mogen wij, daarop ziende, getuigen : „Welk een liefde, die zulk een vernedering wilde ondergaan en zulk een lijden wilde verduren”. — Komt dan, laat ons bij dat lijden en die diepe vernedering van den dierbaren Middelaar nader stilstaan

naar aanleiding van dat gedeelte uit **Gods** Woord; dat wij vinden opgeteekend in Psalm 22 : 7a :

„Maar ik ben een worm, en geen man.”

Deze Psalm is opgesteld door David, den man naar **Gods** harte, den gezalfden koning over Israël, het uitverkoren volk des verbonds. Hij komt hier voor als een voorbeeld, een type van den gezalfden **Sions** Koning. **Ps.** 2 : 6.

David **was** in lijden, toen hij dezen Psalm opgesteld heeft. En juist **zoo** wilde de Heere zich van hem bedienen, om het lijden te beschrijven van den Zone **Gods**, den Messias, die ‘een geheel eenig lijden moest ondergaan, opdat **Hij**, „om welken en door welken alle dingen zijn, den **oversten** Leidsman hunner zaligheid door lijden **zoude** heiligen”. Hebr. 2 : 10.

Deze psalm is een Messiaansche psalm, waar de Messias, de Verlosser, den inhoud van uitmaakt en waarin wij Hem **a. h. w.** zelf hooren spreken. Petrus zegt er van, dat de profeten getuigenis ‘geven van het lijden, dat op Hem komen **zoude**, door den Geest van Christus, die in hen was. In de Profeten en de Psalmen is alles juist **zoo** van den Messias en Zijn lijden voorzeggd geworden, zooals wij het in de volheid des tijds in en met Hem vervuld zien.

Zoo is dan ook de 22e Psalm, M. H., een Messiaansche Psalm.

Wij hooren hier dien klaagtoon, zooals Hij dien ook hooren liet, toen Hij aan het vervloekte kruishout in de **geheele** Godsverlating uitriep : „Mijn God ! Mijn God ! Waarom hebt Gij mij verlaten ? Een Godsverlating, die Hij voor de Zijnen onderging, omdat zij anders eeuwig van God zouden verlaten worden, maar waarvan zij nu door Zijn **schuld**-overnemend lijden bevrijd zijn, ja daardoor weder van God in en door Hem aangenomen worden.

De Messias gaat in onzen tekstpsalm nu voort, getuigende, hoe Hij onder al zijn roepen, geen antwoord, geen genade, geen ontferming, geen gunstbetoon ontvangt van den Vader, die als Rechter met Hem handelt als met den schuldbetalenden Borg. Door dit lijden, M. H., verwerft wederom **de Immanuel**, dat voor gansch-ellendige zondaren **verhooring**, genade, ontferming en gunstbetooning bij den Vader zou te verkrijgen zijn. Maar onder alle lijden richt

Hij zich sprekende tot God Zijnen Vader, die de rechtvaardige Rechter is, en erkent Hem in al Zijn lijden, getuigende, dat Hij geen onrecht aan Hem doet, door **zoo** als Borg voor de Zijnen **met** Hem te handelen. Wij lezen toch in het 4de vers van ons tekstkapittel : „Doch Gij zijt heilig, wonende onder de lofzangen Israels. Let maar eens op, M. H. De lijdende Christus zegt hier : „**Het** is alles naar recht, het **is** rechtvaardig ; Uw doen is in deze rein, Uw vonnis gansch rechtvaardig.

D o c h G i j z i j t h e i l i g, Gij kunt de zonde niet gedoogen, Gij moet die straffen en daarover wraak oefenen, Uw geschonden recht in en aan mij, als den Borge des Verbonds, handhavend. **Zoo** komt de Messias het recht van het straffend' Wezen **Gods** te erkennen en goed te keuren, nemende een welgevallen in de straffe van de ongerechtigheden, die Hij als de Borg moest ondergaan.

Gij woont onder de lofzangen Israels, zegt Hij verder, waar U eeuwig eere wordt toegebracht.

Naar die lofzangen Israels, waar de Heere woont, zal de Christus voor Zijn volk een weg bereiden. Hij zal hun **eenpad** daartoe. banen, lijdende voor de zonde, opdat Hij zondaren tot God **zoude** brengen. **1 Petr.** 3: 18.

Dan getuigt de Messias, de lijdende Man der Smarten verder, hoe Hij beneden de Vader is gesteld geworden, als Hij zegt in vers 5 en 6 : „**Op** U hebben onze vaders **betrouwd**, zij hebben vertrouwd en Gij hebt ze **uitgeholpen**; tot IJ hebben zij geroepen en zijn uitgered, op U hebben zij vertrouwd en zijn niet beschaamd geworden”.

Wat nu wordt **daarmede** door den Messias bedoeld ? Hij getuigt, hoe de Heere, de God des Verbonds, zijn volk redde en verhoorde en niet beschaamd deed uitkomen. En dat waarom niet ? De Heere was toch de Heilige, die met **de** zonde en den zondaar geen gemeenschap kan hebben? Welzeker, maar, **M. H.**, Hij hoorde dat volk als de Heilige en Rechtvaardige, alleen in en door den Messias, die een volkomen voldoening ter verzoening, tot betooning van **genade, zoude** teweegbrengen. O, ja, **1 Joh.** 1 : 9 : Indien wij onze zonden belijden, Hij is **g e t r o u w e n r e c h t v a a r d i g**, dat Hij ons de zonden **vergeve** en ons reinige van **alle** ongerechtigheid.

Zoo bemerken wij, hoe de Vader met zondaren handelt om Zijnentwil, die alles volbracht heeft. En in een anderen Messiaanschen Psalm **hooren** wij den Christus spreken : Laat ze door mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, **HEERE** der **heirscharen!** Laat ze door mij niet te schande worden, die U **zoeken**, o God **Israels!**

De vaders mochten om Hem ondervinden genade en gunstbetooning en redding in nood. Maar dan moest ook de Borg ondergaan en ondervinden, wat anders eeuwig het deel van de vaders zou zijn geweest. Hij is voor hen en voor al zijn volk de **plaatsbekleedende** Middelaar, hetgeen **ook** in onzen tekst nader verklaard wordt. Laat ons dan zien, als Hij zegt: Ik ben een worm en geen man.

1e. Hoedanig Hij hier voorkomt.

2e. Waarom Hij een worm werd.

3e. Waartoe Hij een worm werd.

Hij, die de Man is, die met Jakob worstelde te **Pniël** en hem deed jubelen: „**Ik** heb God gezien van **aangezicht** tot **aangezicht**”. Hij, die de Vorst was van het Heir des Hemels, **zoo**. Hij zich als een Man aan Jozua openbaarde. Hij, de Man, **Gods** Metgezel uit **Zach.** 13 : 7, Hem **hooren** wij dan nu van **Zichzelfen** spreken : Maar ik ben een worm en geen man. De vaders werden door U geëerd, Gij **openbaardet** u aan hun tot verdediging en verlossing. Maar anders is het mij, Ik ben een worm, veracht en versmaad **door** U en de menschen. De vaders geëerd en de Messias veracht. O ja, M. H., getuigt ook Jesaja het niet in hoofdstuk 53, dat Hij was de onwaardigste onder de menschen.

Ik ben een worm, dus klaagt de Zone **Gods**. De vaders zijn door U verhoord, maar Ik ben een **worm**, waar men geen acht op slaat; zij werden geholpen, maar Ik **ben** een worm, waarmede niemand zich wil inlaten ; mijn bidden en zuchten, **mijn weenen** en klagen wordt niet erkend. Een bittere klacht, gel. toeh., van de lippen des gezegenden Zaligmakers. Maar dat moest Hij nu **zoo** ondervinden tot voldoening en tot verwerving der genade, tot verhooring en verlossing. Een verlossing, die verzekerd wordt aan dat volk, dat door genade zich als arme wormen voor God leert kennen.

Ik ben een worm en ge e **n n** a n. Geen man van rang, eere en aanzien, boven anderen verheven. Zijn gansche

diep vernederde 'leven doet Hem ons integendeel **kennen** als den Man van Smarten, die voor een ellendig en **arm** volk de grootste smaadheid heeft willen verdragen. Hij, die het geen roof behoefde te achten, **Gode** den Vader evengelijk te zijn, heeft een dienst **knechtelijke** gestalte aangenomen, zich daarin openbarende als een worm wegens zwakheid en **hulpeloosheid**, wandelende in armoede, opdat wij door zijne armoede zouden rijk worden. 2 Cor, 8 : 9.

Sommigen willen, dat Hij, zeggende : Ik ben een worm en geen man, **hoewel** niet murmureerende tegen God, toch Zijn lot beklaagt; om **daarmede** het medelijden van God over Hem op te wekken. Maar hoe zou dat overeen **zijn** te brengen met het getuigenis in het voorgaande 4e vers : Doch Gij zijt heilig.

Neen, geen medelijden behoeft opgewekt te worden bij Hem, die reeds **van** eeuwigheid tot ontferming bewogen was, en als de **Verbonds-God** de ontfermende is. Maar wel wil de **Zaligmaker** met het **I k b e n e e n w o r m** den mensch doen hooren, hoe dat Hij, die de schoonste is onder de **menschenkinderen**, zich uit liefde voor de Zijnen zoo diep vernederde, dat Hij werd als een arme hulpbehoevende worm opdat Hij als Borg voor en onder God zou kruipen, om te boeten de opstand en den hoogmoed van zijneuitverkorenen.

Neen, geen medelijden behoeft opgewekt te worden, maar wel wil de Heere zeggen : ziet toch, o volk, wat de **zonde** Mij, den **Zone Gods**, gekost hebben en hebt daarom een afkeer van **alle** ongerechtigheid. Wees beschaamd, o menschenkinderen, dat de zonde zoo diep verlaagd heeft, dat de mensch, die in den **staat der Rechtheid** een man was van eer en glorie, tot een kroondrager der schepping Gods gemaakt, hier in des menschen Zoon vernederd wordt tot **zulk** een nietig en machteloos wezen als een worm.

Kent gij nietiger diertje, M. H., als een aardworm ? **Zijn** **leven** is in het stof en het kan zich, waar God zijn plaats hem er aanwees, met de andere dieren niet boven de aarde verheffen. Zoo was het ook met den Christus in zijn **diep** vernederd leven hier op aarde. Als een **hulpelooze, machte-looze** aardworm werd Hij, wiens komst in het vleesch door Engelen geboodschapt werd, in een schamele kribbe neergelegd, -En na zijn leven van lijden ontving de aarde zijn

lichaam in haar donkeren schoot, echter niet om Hem daar gebonden te houden, waar, Hij immers triumfeerende over dood en graf, zegepralende is verreezen, om dan klaar te zijn voor den hemel en te verschijnen bij den Vader **als de Held**, bij wien God **hulpe** besteld heeft.

De aarde is de aangewezen verblijf- en wijkplaats van den **nietigen** worm, zeiden wij u, M. H. De Heere Jezus nam **vleesch** en bloed aan en kwam ook op de aarde, de woonplaats der menschenkinderen, omdat hij voor zulke nietige stobewoners van eeuwigheid was Borg geworden, om hen van aardwormen **hemellingen** te maken.

De aarde het **tooneel** van zijn diepe vernedering. O, ziet Hem daar in Gethsemané kruipen en ineenkrimpen als een worm, waar men op trapt. Hoe verschrikkelijk ziet men Hem daar in die nachtelijke ure strijden en lijden, de aarde met zijn bloedzweet bevochtigende, waar de hemelsche Rechter trapte met den voet van zijn verbolgenheid. Ziet Hem daar kruipende onder den zwaren last van **Gods** toorn, zoodat Hij klagende uit moest roepen : Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van mij **voorbijgaan**. Niemand, M. H., die het antwoord kan geven dan de Zone **Gods** op de vraag: Wie kent de sterkte Uws toorns en Uwe verbolgenheid **naardat Gij te vreezen zijt**.

Denkt nu eens aan de macht der helle, die daar over Hem werd losgelaten. Hoe zal satan op Hem zijn aangevallen, Hem zeggende : Daar ligt Ge nu als een worm, nergens hebt U een vriend, zelfs God heeft U verlaten en ik satan, **zal** nu al mijn pijlen op u afschieten. Hoe ligt dan hier de Messias in lijden en angst ter aarde, zoodat Hij wel uit moet roepen : Ik ben een worm en geen man. Aanschouwt Hem dan ook aan den vervloekten kruispaal op Golgotha, als hij ineenkrimpend in een nameloos wee, waarin hij verkeert, moet uitroepen : Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten.

Een worm, M.H., is een teer en week schepsel ; onbedacht vertrappt men het onder zijne voeten. Voor een ander dier zal men uit den weg gaan, maar een wormpje merkt men niet op en men' vertreedt het zonder dat men het telt, zonder dat men het acht. **Zoo** weinig in tel was ook de Zoon van God. **Zoo** veracht en versmaad, een smaad van

menschen en veracht van het volk ; allen die Hem zagen, bespotten Hem. Bespot is Hij in zijn **p e r s o n** en in zijn **a m b t e n** Geen plaats was er voor Hem in de herberg, Hij **moest** klagen, dat de vossen holen en de vogelen des hemels nesten hadden, maar de Zoon des **menschen** had niet, waar Hij het hoofd nederleggen kon. Zijn leven werd meermalen met **steenen** bedreigd, voor een slavenprijs werd Hij verkocht; als een misdadiger werd Hij gebonden en op smadelijke wijze driemaal met vuisten in het aangezicht geslagen.

Met Zijn Profetisch optreden werd Hij weersproken en gescholden en Zijn woord werd miskend. En als Pilatus het volk voor de keuze stelt : Jezus of Bar-Abbas, dan klinkt het honend en **krenkend**; Niet dezen, maar laat **Bar-Abbas los** en wordt **zoo** de moordenaar verkozen boven Hem, die het Leven is. **Weg** met dezen, Hij is niet waardig, dat Hij leeft ! wordt er uitgeroepen. En nog enkele oogenblikken en aanschouwt Hem dan, naakt aan het kruis hangende **tusschen** hemel en aarde, alsof hij geen van beide waardig was.

Waarlijk, Hij was veracht, een worm en geen man, weerloos en hulpeloos. Andere dieren kunnen nog uit den weg komen, als het gevaar dreigt, maar een worm niet. **Ook** heeft hij geen wapen tot verdediging en geen stem, om zijn nood kenbaar te maken ; hij moet zich weerloos en hulpeloos laten vertrappen, zonder dat iemand hem helpt.

De Messias in zijn zwaren strijd en zijn diepe vernedering heeft ook alleen den last van Gods toorn moeten torsen ; alleen heeft Hij de pers moeten treden ; alleen heeft Hij **satans** aanvallen moeten verduren. Geen hulp ontving Hij van zijn getrouwste dicipelen, waar deze sliepen, terwijl hun **geliefde** Meester in zwaren strijd terneder lag. Weerloos en hulpeloos, zonder verdediger, was Hij in de zaal van **Kajafas**, waar valsche getuigen tegen Hem opstonden en Hem verklaagden. Hulpeloos hing Hij aan het hout der vervloeking, waar wij Hem hoorden klagen in zijn ontzettende Godsverlating. Terecht mocht dus de Zone Gods getuigen : **Ik** ben een worm en geen man, ook als Hij in zijn laatste lijden en sterven de diepste vernedering moest ondergaan, terwijl Hij alle hulp ontbeerde.

Laat ons nu in de tweede plaats zien : **W a a r o m** Hij een worm werd. En waarom dat dan, M.H.? **Immers**

nergens anders voor, dan om te lijden in de plaats van de Zijnen. Wat zijn wij door de zonde anders geworden, dan zondige aardwormen, ja, als een worm in de aarde wroetende. Van de aarde alleen, van het stof en wat daaruit voortkomt, is ons heil en onze verwachting. Waren wij zonder zonde gebleven, in God en in de hemelsche dingen hadden wij alleen ons heil gezien, wat nu slechts kan, wanneer door genade in den Geest en door het geloof dat Asafs deel ons wordt geschonken, waarvan hij getuigt in den **73en** Psalm : zonder de zonde was ook de aarde een hemel. En daarom na haar loutering en zuivering ten laatsten dage, zal de aarde ook weer den hemel gelijk worden.

Het zal worden een nieuwe hemel en een' nieuwe aarde, de verlost en zullen daarop wandelen en de vrijgekochten des **Heeren** zullen haar erfelijk bezitten. Een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont, waar geen zonde, geen dood, geen rouw, geen moeite en geen gekrijt meer zijn zal. — Maar **zoo** is het nu nog niet, omdat de zonde intrede heeft gedaan. Nu is de aarde zondig en de bewoners zijn uit de aarde aardsch. En daarom nu moest de Zone **Gods** een worm worden, opdat Hij van de Zijnen, die van **nature** van de aarde al hunne verwachting hebben, hemelburgers **zoude** maken, om hen, die zonde zoeken en bedenken, te maken tot een volk, dat zich benaastigt om te bedenken de dingen, die boven zijn, om hen, die door de zonden van God en van zijn zalige gemeenschap gescheiden waren, weer tot God terug te brengen.

Hier op de aarde, daar zondigen wij, daar kruipen wij en wentelen wij ons in het slijk der zonde ; wij kunnen ons daaruit niet opheffen, noch ons daaruit verlossen, och neen, gel. toeh., **zoo** min als een **Moorman** zijn huid kan veranderen en een luipaard zijn vlekken, **zoo** min kunnen wij, die geleerd zijn kwaad te doen, eenig goed doen.

Om nu onze Borg, Middelaar en Verlosser te wezen, **zookon** Hij in den hemel niet blijven, want geen vernedering kon dan plaats hebben en geen lijden was in de plaats der heerlijkheid mogelijk. Hier op de aarde waren de instrumenten in **Gods** raad aangewezen en bepaald, om Hem zijn Borgtochtelijk lijden aan te doen. Hier op de aarde was het voor den Heilige wegens de zonde een hel,

en moest Hij het helsche lijden ondergaan, wat Hem deed getuigen : Maar Ik ben een worm en geen man, een spot en smaad van menschen.

Daar op Golgotha, in dien kruispaal, in die nagels, in dien -hamer, in die krijgsknechten en in die vreeselijke folteringen, zien wij de instrumenten, waarmede God zijn raad uitvoerde, om een geschonden recht te' herstellen, om de noodzakelijke straf te ondergaan. Daarom moest de Christus op deze aarde een worm gelijk worden, want Dien, die geen **zonde** gekend noch gedaan had, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden **rechtvaardigheds Gods** in Hem, 2 Cor. 5 : 21.

Zoo krijgt het dan een groote beteekenis, volk des Heeren, dat onze Borg, **zoo** op de aarde als een worm geleden heeft. Hij heeft toch de diepste vernedering willen ondergaan, om de Zijnen uit de diepste ellende, van zonde, schuld, van vloek en dood weer op te heffen, en hen van zondige aardwormen **hemellingen** te maken, om hun tot **Engelenreinheid** te verheffen, waar zij toch eenmaal in den hemel de. Engelen **Gods** gelijk zullen wezen.

Hij heeft op aarde den toorn **Gods** getorst, opdat God die van de Zijnen zou afwenden en nu door Hem, op hen niet meer toornen of schelden zoude. Hij werd geperst, Hij werd- getrapt als een worm, totdat Hij het voor ons voldaan had, zooals Hij aan het kruis tot troost van de Zijnen heeft uitgeroepen : Het is volbracht. Hij werd van **God** verlaten, opdat wij weer tot God zouden gebracht worden en den Geest der aanneming tot kinderen zouden ontvangen, door welken wij roepen : Abba, Vader.

Waarom dus nu zulk een verachte en **gesmade.worm**? Waarom al dien hoon, die bespottling, die geeseling, dat **kruis**? Omdat wij ons den smaad en de verachting hadden waardig gemaakt. Was dat **zoo** niet, dan had de Zoon als Borg dat niet alles behoeven te ondergaan en de Vader zou het ook niet gedoogd hebben, o neen, maar Christus heeft eens voor de z o n d e geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen.

Immers, God de rechtvaardige Rechter, had het volste recht om ons, die Hem door de zonde in het heilig aangezicht sloegen, ons die versmaders en vertrappers van

Zijn eer zijn, te verachten en te versmaden, ja te vertrappen onder de heilige voeten van Zijn verbolgenheid en toorn. Maar nu treedt Hij als de gesmade Rechter niet op tegen o n s, o neen, maar tegen den Zoon, die in onze plaats dien smaad op Zich nam. Door zondige menschen laat God den Schootzoon zijner eeuwige liefde versmaden, en wel opdat wij van den smaad verschoond en in eere zouden hersteld worden. En daarom moest de Middelaar getuigen, daarop ziende : De smaadheden dergenen, die U, o God, smaden, zijn op mij gevallen. Ja waarom moest de Zoon van God, de Messias, de Christus, de Middelaar zulk een weerlooze worm worden ? Waarom gebruikte Hij geen enkel wapen tot verdediging ? Waarom ontkwam Hij in den Hof niet als voorheen aan de handen der bloed-dorstigen ? Waarom slaakte Hij geenen noodkreet, om de hulp van anderen in te roepen ? Waarom liet Hij geen twaalf legioenen van Engelen tot Zijn bijstand zenden ? Waarom moesten al de golven en al de baren van God over Hem henengaan ? 't Was alles om onzentwil. Wij hadden het ons waardig gemaakt, zonder hulp en zonder troost ; eeuwig de volle zwaarte van Gods toorn te moeten dragen, zooals het eens in het eeuwig verderf het deel zal zijn van alle degenen, die verloren gaan. Die zullen dan als wormen kruipen onder de volle ontbranding van den toorn Gods. O, mijn toehoorder, wat zal dat vreeselijk zijn. Ach den zondaar, die verloren gaat, zal geen hand tot redding meer worden toegestoken, geen enkelen druppel van troost zal Hij daar meer ontvangen; zoo min als de rijke man in de hel een druppel water bekwam, om zijn brandende tong te verkoelen. Dan, zegt de Heere, zullen zij tot Mij roepen, maar Ik, Ik zal niet antwoorden. Neen, toehoorders, hoort toch en neemt het ter harte : De Heere zal lachen in uw verderf en spotten wanneer uwe vreeze komt.

De Heere Jezus heeft als een hulpeloze worm in de plaats van de Zijnen voldaan. Hij die in zijn zwaarste lijden van alle hulp verstoken was, heeft eindelijk uitgeroepen : Het is volbracht.

De verzoening was aangebracht ; zoo is er dan nu geen verdoemenis meer voor degenen, die in Christo Jezu zijn, geen toorn en verbolgenheid is er meer voor dat volk,

wiens God de Heere is, máár wel is er voor hen heil en troost, volgens Jesaja J2.

Het is volbracht, nl. **alles** wat **Gods** raad te voren had bepaald ; wat de zonde had veroorzaakt, was weggenomen, de straf was gedragen, de toorn was gestild, **Gods** recht en eer was hersteld en de eeuwige zaligheid was aangebracht. Nu kunnen wij, ziende op Hem, getuigen : De zaligheid is in **geenen** anderen. Het Lam dat geslacht is, heeft ons **Gode** gekocht met Zijn bloed.

En waarom dan ook de vaderen, die in hun lijden op God **betrouwden**, geholpen werden, zulks is nu ook zeer duidelijk. Want de Heere Jezus had het voor hen alsmede voor al Zijn **volk** verworven, hun ten goede, ten zegen, ter **hulpe** en tot troost. Daarom 'spreekt dan ook nu de Heere tot dat volk in hunne **nooden**, in hunne dringende gevaren en Hij troost die ellendige hulpbehoevende wormen, als Hij hun toeroept : Jes. 41 : **14**. Vrees niet, gij wormpje **Jacobs**, gij **volksken** Israël. Ik help u, spreekt de Heere, en uw Verlosser is de Heilige Israels.

Merkt wel op, de Heere spreekt niet van een **w o r m**, maar van een **w o r m k e**, niet van een **v o l k**, maar van een **v o l k s k e**. Het geringste van het geringe, dat is de vergelijking, die Jehova **op** Zijn volk toepast. Een ellendig diertje, dat daar **kronkelende** heenkruipt om een gaatje te zoeken ter ontkoming, zietdaar hun beeld.

Maar, M. Toeh., geen nood voor dat arme, ellendige, hulpbehoevende volk, de Heere is hun God en Verlosser. Daarom kan dat volk, dat zoo gansch krachteloos is in zichzelf, wel geschopt worden, maar zij kunnen niet ontkomen. O, neen, en de reden daarvan is, dat er Een was, die voor, hen lijdende, moest getuigen: Ik ben een worm. Nu, dat ellendige volk, welks beeld geteekend is in dat verachte schepseltje, waar niemand op let, dat volk, dat ook van de wereld niet geacht wordt, maar wel gesmaad en **gelasterd**, datzelfde volk wordt van den Heere liefderijk **getroost** en wordt door Hem van Zijn hulp verzekerd. Het is als wil de Heere zeggen : Ik helpe u, gij **machteloze** worm. Ik ben uw Verlosser, daarom zult gij niet omkomen, want Ik de Heere wordt niet veranderd, daarom zijt gij, o, kinderen **Jacobs**, niet verteerd ! Geen nood, al zijt gij in en

met **uzelven** een worm zonder waarde, al **zijt** gij zoo hulpeloos, dat gij zonder Mij niet eens voor **Mij** kruipen kunt, al kunt gij zonder mijn hulp u zelfs niet tot Mij **keeren**, Ik de Heere, ben met u, Ik' ben uw God, de Heilige Israels, uw Verlosser. En dat is nu om Hem, mijn volk, die voor de Zijnen een worm werd en geen man. Welk een liefde, toehoorders, mogen wij hier wel uitroepen, welk een genade dan, waardoor wij behouden worden.

De Heere Jezus werd een worm ; Hij leed op aarde als de **'onverzoende**, opdat zijn volk door Hem met God verzoend zou worden. **Door** zijn lijden heeft 'het volk des **Heeren** een recht ontvangen op de Goddelijke **hulpe** in hunne smarten en **nooden**. Door zijn lijden worden zij in hun lijden als de vrucht hunner zonde, van den Heere getroost. Zelfs het lijden des doods, daar wordt voor hen de prikkel uit weggenomen, de dood is **voor** hen geen koning der verschrikking meer, maar wordt door Hem een bode des vredes, waarvan de Apostel getuigenis geeft als hij uitroept : De dood is verslonden tot overwinning. Dood, waar is uw prikkel ? Hel, waar is uw overwinning ? 1 Cor. 15 : 54-55.

Wat een heerlijke vrucht van het lijden van Christus, In ziel en lichaam heeft Hij geleden en den toorn Gods gedragen. En nu is dat volk **voor** eeuwig van den toorn bevrijd, ja, nu worden zij getroost met zulke heerlijke toezeggingen. Geen nood, zeiden we daarom, voor dat volk ! Hebben ze in **zichzelfven** geen hulp of troost meer, Hij heeft het voor hen verworven. Het blijft voor de Kerk des **Heeren** hier op aarde door alle eeuwen heen waar, dat geruststellend woord, van God hun gegeven : Vrees niet gij wormke Jakobs. O, laat allen, die Sion gram zijn, dat volk dan trappen en verachten, vertreden kunnen ze **het** nooit. Immers, hoe dieper zulke wormen voor God vernederd worden, des te meer zullen zij de vertroosting des **Heeren** ontvangen, want Hij is met hen ten goede, tot aan de vol-einding der wereld toe.

Laat ons nu in de 3de plaats zien : **W a a r t o e** Hij een worm werd. Maar komt, laat ons eerst tot ver-poozing zingen

Wartoe werd Hij een worm, geliefde toehoorders? De beantwoording van deze vraag zal tevens een stuk tot onderzoek voor ons zelve zijn. liet **zal** toch **voor** ons de vraag wezen, of wij nu kennis daaraan hebben, of wij ons **zelve** als zondaren **voor** God en daardoor als arme, ellendige wormen hebben **leeren** kennen. Kent gij dat? M. H. Het zal ook noodzakelijk wezen, om Christus als den Borg, en voor ons en in onze plaats tot een worm geworden, te **leeren** kennen. Want dan slechts is Hij ons door het geloove dierbaar.

Als men aan dat wormenleven, aan dien **wormtoestand** kennis heeft, dan weet men het ook, **zoo** diep ellendig te wezen. Wat hebben **degenen**, die daaraan kennis' hebben, ook mede wetenschap van de bitterheden des levens van onderscheiden aard. Wat al ellenden, wat al smarten, wat **al** droefenissen, wat al duisternissen zijn dan hier ons deel. Maar welk een 'voorrecht dan, gel. toeh., wanneer men weet, dat er bij den Heere troost is, en als wij dan getroost worden met het woord des beloften, die in Christus Jezus ja en in Hem Amen zijn. De ziel heeft dan zulk een **behoefte** aan troost ; immers de arme worm is meestal vol **vreeze**, **vreeze** of hij wel waarlijk een wormke is, **vreeze**, of hij wel waarlijk genade heeft, **vreeze**, dat Hij nog eens onder de voeten des **Heeren** zal vertreden worden. Och, dan heeft de ziel zulk een behoefte aan dat woord des **Heeren**: Vreest niet, gij wormke **Jakobs**. **Vreeze** heeft dat volk meermalen, of hun weg en werk wel van den Heere is, of het wel waarheid is. En wat is dan aan zulke wormengestalten dat woord des **Heeren** dierbaar : Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zijn zal.

Om ken worm voor God te worden, daar is wel **genade** toe noodig. Dan moet wel Gods werk in ons wezen, om den hoogmoed, die van nature in ons woont en die ons zoo eigen is, te verliezen ; om ingebeelde grootheid te willen laten varen en er nederig en nietig voer te worden. Dan moet men een zondaar voor God worden., die daar kruipende een opening zoekt om in weg te schuilen. En zulk een ellendige kan zichzelf geen worm maken, en als hij het al door genade geworden is, dan kan hij ook nog geen opening maken, om zich in te verbergen. O neen, bij

vernieuwing zal dat weer **Gods** werk moeten zijn en zal hem een **opening** gegeven moeten worden, om daar veilig in te zijn, 't Zal door. genade wezen, als hij het leert verstaan, wat het zeggen wil, om met Christus verborgen te zijn in God.

in waarheid, gel. toeh., zijn **we** van ons zelve niet anders als nietige aardwormen, die op de aarde kruipen, op den **voetbank** van **Gods** voeten, waar we ieder oogenblik door den voet van **Gods** verbolgenheid kunnen vertrappt worden.' En dat hebben wij ons ten volle waardig gemaakt. Dat u dat niet ziet en niet gelooft, mijn onbekeerde' medereiziger, dat is **niet**, omdat het geen waarheid is, maar omdat gij te blind zijt, om het te zien. Want gij zegt, dat gij rijk **zijt** en verrijkt zijt geworden en geens dings gebrek hebt; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. Het is alleen **Gods** lankmoedigheid, dat gij nog gespaard blijft voor het verschrikkelijkste lot. En waarom is God nu nog zoo barmhartig over u, daar gij Hem toch door uwe zonden zoo schrikkelijk vertoorned hebt? Waarom, in plaats van u naar recht te vertrappen, houdt Hij nog bemoeienissen met u? Alleen daarom, omdat Hij u nu nog aan zijne voeten wil hebben, als een worm zoo walgelijk en afschuwelijk in en met uzelve, zoo onwaardig en onmachtig hem smekende om genade, ontferming en vergeving als de tollenaar, die op de borst sloeg en het uitriep: O God, wees mij zondaar genadig!

Zoo komende, arme mensch, is er bij Hem nog vergeving en verlossing. Hij alleen kan u redden, Hij is het alleen, die verlorenen nog behouden kan. Maar bedenk dan, **dat** de tijd der genade niet eeuwig duurt. Niet altijd blijft de weg der behoudenis open. Straks komt de eeuwigheid, en wie weet hoe spoedig. Bedenk, bedenk dan, wat tot uwen eeuwigen vrede dienende is.

Hoe vreeselijk zal het toch zijn, door Hem verworpen te worden, hoe ontzettend zal dat wezen, te moeten ondervinden, dat Hij tot u spreken zal in zijnen toorn en dat Hij u vertrappen zal in zijne grimmigheid.

Wil men zoeken, dat niet te ondervinden, dat moet het ons hier te doen wezen, om als een ellendige worm der zonde van Hem genade te ontvangen. Zullen zijne

voeten ons niet in zijn toorn vertrappen, dan moet zijn mond zich hier tot ons openen en tot ons spreken van genade, van vergeving, van verzoening door het bloed **zijns** Zoons.

Leerdet gij u nu door genade **zoo** als een worm kennen **en** gevoelen, dan zal Hij **u** niet vertrappen. Die nu **zoo** bekommerd **zijt** vanwege uwe zonden en daarom vaak **zoo** troosteloos, komt, zielen, dit kan **en** moet u troost geven, dat Christus juist voor **dezulken** tot een worm is **geweest** en dat nu op grond daarvan gewis zulke wormen in hun **zelve**n, als gij aijt, bij God redding, behoudenis en verlossing vinden. **Gods** onfeilbaar getuigenis verzekerd het u. Gij zingt er van :

Hij zal de armen en de kleenen
Genadig zijn en goed.
Degenen, die schreien en weenen
Werd Hij vriendlijk en zoet.

Zou de Heere **zulken**, die -in zichzelf **zoo** een arme, ellendige, naakte, hulpbehoevende worm voor Hem zijn, zou Hij die niet redden ? Juist **dezulken** zal Hij op- en aannemen. Het is immers reeds zijn werk en het leven **Gods**, als de vrucht van **zijn** verdiensten in hen, waardoor zij **als** een worm in zichzelf werden en naar Hem kruipende **werden** gemaakt ? Welnu, gewisselijk zal Hij **dezulken** aannemen, Hij laat nooit varen het werk zijner handen. Ze zijn welkom bij Hem.

Hoe heerlijk schittert zijne liefde jegens ons, als **wij** toch zien, wie ze bewijst en aan wie Hij ze bewijst, Hij is de Zone **Gods**, die het geen roof behoefde te achten **Gode** in alles evengeliek te wezen. Hij was God zelf en toch heeft Hij zichzelf **zoo** diep vernederd, als Hij een worm werd voor ons, zondige **Adamskinderen**. Wat heeft Hij niet moeten ondergaan, om ons te zaligen. Dus -moet wel zijn **grote** liefde jegens ons, in diepe verwondering ons doen wegzinken, daar wij toch zulk een liefde ● gansch onwaardig waren: En "als God ons de genade schonk, om ons aan **Hem** over te geven, dan moeten wij wel getuigen en uitroepen : Wij hebben hem lief, omdat Hij ons eerst heeft lief gehad. 1 Joh. 4 : 19.

Wat is dan nu het **doel**, waartoe' Hij een worm werd en geen man? Het is, om de Zijnen, die aardwormen der zonde waren, tot hemelburgers te maken. En daarom komt dan ook de vermaning van Hem tot de Zijnen, om nu niet als hoofdzaak de aardsche, maar integendeel de 'geestelijke en hemelsche dingen te zoeken, **in** den hemel, waar Christus is, die zich vernederd heeft, om de Zijnen te verhoogen. Alles, **wat** gij nu op aarde ontvangt, dat komt alles van Hem en uit Hem, en dat heeft Hij op **aarde** eerst voor u verworven, waartoe Hij een worm werd en geen man.

Nu zijn wij nog niet, die we zijn en wezen moesten. De zonde kleeft ons nog **zoo** aan en omringt ons nog **zoo**. Het aardsche heeft nog zooveel de overhand en wij zoeken het nog **zooveel in** het stof. Och, dat mocht ons schuld worden. Maar eens zullen zij, die nu in en met **zichzelfen** wormen zijn, Hem den Volheerlijke, die een worm voor hen werd, in heerlijkheid gelijk worden. Dan, als Hij zal geopenbaard wezen, dan zullen zij Hem zien, gelijk Hij is.

Nu is het nog **zoo** de klacht van des **Heeren** volk met den dichter van den **119en** psalm : Hoe kleeft mijn ziel aan 't stof, ai zie mijn nood, een klacht, geliefden, die de uiting is van een nieuw leven, het leven dat uit God geboren is, en dat door God weer tot God uitgaat. Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle **dingen**. Immers met die klacht, wordt geopenbaard, dat men in het stof zijn heil niet meer vinden kan, wat **dat** volk onderscheidt van den wereldling, die uit de aarde aardsch is.

Daarom moet u als hemelburgers door de kastijding en de verdrukking voor den hemel worden voorbereid. Want toch alleen, die hier met Christus lijden, zullen eenmaal met Hem verheerlijkt worden. En daarom gij allen, die door de vernedering van Christus uit genade wormen zijt geworden voor den Heere, de Heere heeft voor u geleden, om u eenmaal uit alle lijden te verfóssen. Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gansch zeer uitnemend gewicht der heerlijkheid,

AMEN!

Een gezegende tijd en een genadig voorrecht !

Ps. 25 : 5.

Lezen : Psalm 51.

Ps. 130 : 1-2.

Ps. 32 : 3.

Ps. 101 : 1.

Ps. 103 : 6.

GELIEFDE TOEHOORDERS !

Van 's Heeren kinderen wordt in Jes. 8 : 18 gezegd, dat zij zijn teekenen en wonderen van den Heere. En dat zijn ze ook. Zij zijn teekenen van zijn verkiezende liefde. God de Heere heeft hen daartoe van eeuwigheid uitverkoren en verordineerd naar zijn vrijmachtig welbehagen in Christus.

Zij zijn opgenomen in iijn eeuwig vreeverbond en dat zonder eenige verdienste hunnerzijds, maar, alleen om de verdiensten van Christus. Allen zijn ze van nature kinderen des toorns ; maar door de voldoening van den Borg aan het kruis zijn ze weer met God verzoend door zijn dood, om behouden te worden door zijn leven.

Allen zijn ze van nature vreemdelingen van God en van de verbonden zijner beloften, levende zonder God en zonder Christus, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld Ef. 2 : 12.

Maar ze zijn teekenen en wonderen door een genadige onderscheiding, hoewel kinderen des toorns gelijk ook de anderen. Wonderteeekenen volgen Zacharia 3 : 8 : Hoor nu toe, Jozua, gij Hoogepriester, gij en uwe vrienden, die voor uw aangezicht zitten, want zij zijn een wonderteeken.

Ze zijn teekenen en wonderen door de verkiezende liefde Gods des Vaders, door de besprenging met het bloed des Zoons, met de bewerking door den H. Geest.

Aan hen worden de wonderen Gods verheerlijkt. „Zult Gij wonder doen aan de dooden ? zoo vraagt Heman in Ps. 88. En ja, M. H. dat is zoo, God do e t wonderen

aan dooden. Immers dood zijnde in zonden en misdaden, worden ze met Christus levend gemaakt. Allen zijn ze door een wonder Gods, als het zaad der belofte, zooals Izaäk, uit de verstorvene geboren, Gal. 4 : 18. Allen als de korenaar uit de gestorven en vergane graankorrel voortgekomen, waarmede de Heere openbaart, dat voor Hem geen ding te wonderlijk is.

Ze zijn levend gemaakt uit den geestelijken dood en ontvangen een leven, dat wegens zijn gevoelen, gewaarwordingen en werkingen, een wonder is, niet om te verklaren. Evenals Rebekka zeggen zij dan ook, de levenswerking in zich vernemende : „Is het zoo ? Waarom ben ik dus ?” Zij ontvangen van den Heere een geestelijk leven, een leven dat wederom naar God uitgaat en waarin die wonderlijke tweestrijd wordt geopenbaard tusschen Geest en vleesch. Gal. 5 : 17.

Zij zijn lijfeigenen des duivels, slaven der zonde, het diepste der hel waardig, wat ze ook gaarne willen bekennen, zoo ze met zichzelf bekend gemaakt worden ; en zij worden tot kinderen Gods aangekomen, erfgenamen van God in Christus. Tot dezen, die alles verzonddigd hebben, komt de rijke belofte des Heeren : „Alles is uwe !”

Waarlijk, dat volk des Heeren, ze zijn teekenen en wonderen. Ze zijn dooden in zichzelf, en toch, zij leven ; zij zijn blinden, die oogen hebben, waarvan gezegd wordt, dat zij alles bezien en die toch niets kunnen bezien, want de oogen der blinden uit de donkerheid en uit de duisternis zullen zien, volgens Jes. 29 : 18 en in Jes. 32 : 3 staat er : „De oogendergenen die zien, zullen niet terugzien”,

Is dat niet een wonderlijk volk. Volgens Zef. 3 : 12 zijn ze een ellendig en arm volk en in Openb. 2 : 9 lezen wij : „Doch gij zijt rijk ; ze zijn ais niets-hebbende en nochtans alles bezittende. Gansch onrein zijn ze in zichzelf, zoodat zij uitroepen : Wij allen zijn als als een onreine, en de Heere getuigt zelve van hen : En gijlieden zijt rein. Gij zijt afgewasschen, gij zijt gereinigd in den naam van den Heere Jezus Christus en door den Geest onzes Gods, 1 Cor. 6 : 11. Dat volk ziet in zichzelf niet anders, alsdat zij zijn vol zonde, vol gruwelen, vol goddeloosheid, en toch zijn ze een volk zonder zonde, want de Heere ziet geen zonde in zijn Jakob geen en ongerechtigheid in zijn Israel.

Het is een volk, dat zich **gansch** ellendig kent en gevoelt en die toch hun bestreden deeltje voor geen duizend werelden zouden willen inruilen.

O neen, want hoort hunne getuigenis : Wat vrucht had ik toen van die dingen, waarover ik mij nu schaam? **Rom. 6:22.** En de Heere zegt van hen, geheel schoon zijt gij en daar is geen gebrek aan u. Het is een volk, dat klaagt niets te weten, en nochtans zijn ze, volgens **Gods** Woord, van den Heere zelf geleerd en bezitten ze dus de hoogste geleerdheid.

Tot niets zijn ze in staat, om iets goeds te verrichten, tot geen ding bekwaam eu nochtans tot alles bekwaam. **Fil. 4 : 13.** Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft. Terecht dus M. H. mag het een volk genoemd worden tot **teekenen** en wonderen, een volk, waarmede de Heere ook wonderlijk, ja wonderbaarlijk handelt. Ze zijn de gevondenenen door **Gods** opzoekende liefde; ze hebben ook zoekende den Heere gevonden, maar:

Eer dat zij Hem zoeken konden,

Waren zij reeds van Hem gevonden.

Nog eens M. H. het is een wonder met dat volk. Zij **loopen** in het licht en klagen over de duisternis.

Zij zijn levendig en klagen over doodigheid. Zij zijn de deelgenooten van het grootste en hoogste goed en zij klagen **vanwege** hun gemis. Zij getuigen, dat zij zulke **ellendigen** zijn en zij zijn juist de gelukkigsten.

Dat volk nu van **teekenen** en wonderen begeert ook gedurig nieuwe wonderen te ondervinden en te **leeren** kennen, opdat zij **zoo** weer eens met den dichter zingende kunnen getuigen :

De Heer in Israël geprezen — Doet **wondren** Hij alleen.

Welk een wonder ; de Heere wil aannemen zulken, die Hem niet **begeeren** ; Hij wil behouden hen, die niet anders doen als zelf hun verderf zoeken en bewerken ; Hij wil zoeken een volk, dat alleen door een genadewonder een vindenstijd leert kennen, waarover **wij** thans nader tot u wenschen te spreken naar aanleiding van Psalm 32 : 6a :

Hierom zal U een ieder heilige aanbidden in vindenstijd.

Deze psalm, gel. toeh., is opgesteld door David, den **man** naar **Gods** harte, den lieflijke in de Psalmen.

Het is de 2de van de zeven boetpsalmen ; hij heeft

betrekking met den 51en Psalm, en wel omtrent de zonde van David met Bathseba.

In Psalm 51 vinden wij David, nederliggende als een kermer in het stof, roepende en smeekende om vergeving, om afwassching en reiniging ; maar het blijde, het zalige, van vergeving der zonde ontvangen hebbende, vinden wij daarin niet. In den 32en psalm hooren wij dien toon van de zalige bewustheid wel. Reeds het 1e vers begint er mede: „ Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is.”

Hoe geheel anders is het begin van den 51en psalm : „Zijt mij genadig, o, God, naar uwe goedertierenheid; delg mijne overtreding uit naar de grootheid uwer barmhertigheden.” En dit begin is de grondtoon van den geheelen psalm.

In psalm 32 staat David echter in het geloof, dat hem de zonden vergeven zijn. Hij slaat eens een blik op het verleden en hij bekent, dat hij er maar niet zoo gemakkelijk toe komen kon om zijn zonden te belijden. Wat was het hem benauwd toen hij zweeg, wat was toen Gods hand zwaar op hem. En -daardoor juist was hij er toe gebracht, om zijn zonden te bekennen, en voor den Heere te belijden, naar het 5de vers : Ik ieide : Ik zal belijdenis doen van mijn overtredingen voor den Heere, tegen wien ze bedreven waren en die ze ook alleen kon vergeven, zooals hij ook mocht ondervinden.

Maar ik beleed na ernstig overleg,

Mijn booze daân ; Gij naamt die gunstig weg.

„Een o n d e r w i j z i n g Davids,” staat boven onzen tekstpsalm. Als' zoodanig bezigt dan ook de Apostel Paulus ook de eerste verzen in Rom. 4 : 6-8.

„Gelijk ook David den mensch zalig spreekt, welken God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken, zeggende: Zalig zijn ze, welker 'ongerechtigheden vergeven zijn en welker zonden bedekt zijn, zalig is de man, welken de Heere de zonden niet toerekent”.

David was door den weg van diep berouw en smartelijk leedwezen gekomen tot de genadige vergeving en den zaligen vrede voor zijn hart ; niet om dat berouw, o neen, maar wel, d a r o p ; evenals we lezen in Ps. 130 : 2, „Maar bij U is

vergeving, o p d a t (en niet o m d a t) Gij gevreesd wordt”.

Te midden van zijn klachte beloofde David den Heere, dat, wanneer Hij zijn ongerechtigheid beliefd te vergeven, dan zou hij den overtreders zijne wegen leeren. Ps. 51:15. En daarom is onze tekstpsalm „een onderwijzinge Davids”. David wil hier een onderwijzing geven naar aanleiding van hetgeen hij door eigen ondervinding geleerd had, betuigende, hoe hij de rechtvaardige wrake Gods zich waardig gemaakt had, hoe hij door genade tot berouw, door genade ook tot bekennen en belijden gebracht was ; hoe hij ook de genade van vergeving en de zalige blijdschap wegens deze weldaad der vergeving ondervonden had.

Wij hooren hem tweemaal zalig spreken, eerst dien mensch wien de Heere de overtredinge vergeven heeft en wiens zonden bedekt zijn. Merk wel: ver g even en b e d e k k e n is niet hetzelfde, o neen ! Het woord vergeven beteekent afgenomen en weggenomen, zooals een last afgenomen en zooals een sluitboom weggenomen wordt. Zoo wordt de last der z o n d e weggenomen en wordt de weg tot God ook weer geopend, tot God en zijn gemeenschap, welke weg door de zonde was toegesloten. Welk een genadig voorrecht en welk een zalig genot sluit die schuldvergeving dan in zich.

Van b e d e k k e n vinden wij voorbeelden in de Ark des Verbonds, waar het verzoendeksel, daarop rustende, deze bedekte. Noach werd bedekt in de ark en vond zoo een schuilplaats voor den zondvloed. De wateren bedekten de Egyptenaren in de diepten der zee. En zoo vindt er ook een algeheele bedekking van onzen geheel zondigen persoon plaats, door de gehoorzaamheid en gerechtigheid van Christus, waardoor Gods oog dat bedekte volk nooit meer straffend zal kunnen beschouwen. O neen ! Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods ? God is het, die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt ? Christus is het, die voor ons gestorven is, ja, wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt. Rom. 8: 33-34.

In de 2e plaats spreekt, David hem zalig, wien de Heere de ongerechtigheid niet toerekent. En waarom rekent de Heere die niet toe ? Naar zijn heilig recht moet Hij het

toch doen ? O, ja, mijne toehoorders, maar David spreekt hier van zulk **eenen**, die Christus toebehoort. En in Christus wordt hem gerechtigheid toegerekend, want naar Jes. 53: De Heere heeft **onzer** aller **ongerechtigheid** op Hem doen aanloopen. En daarom blijft **God** getrôuw en rechtvaardig, als hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid 1 Joh. 1 : 9.

David betuigt verder in onzen psalm, welke bittere vruchtgevolgen het zwijgen na zijn zonde hem gaf. Hij kon er niet toekomen, om zijn zonde te bekennen en te belijden ; maar **al** zweeg hij van de zonde, de **veroordeelende** en de **zielsberauwende** verwijtingen in de ziel zwegen niet, **o** neen ! de beschuldigingen bleven in hem voortwerken, zijn zwijgen en ontkennen kon het zwijgen van binnen **niet** bewerken.

‘t Was bij David : Een zwijgende mond, een veroordeelde ziel!

Uwe hand was **dag** en nacht zwaar op mij, **zoo** spreekt hij in het 4de vers. Die hand drukte hem neer. **Gods** hand, M. H., is een groote **hulpe**, als zij opheft, **maar** ontzettend is die hand, als **zij** neerdrukt. En daar is geen opheffen, zonder vooraf voor den Heere zich neder te werpen, te ‘ondervinden. Bedenk ook, dat de rechterhand des **Heeren** immer de overwinning behaalt Ps. 118.

David gaat voort met zijn onderwijzing en laat **hooren**, hoe zijn levenssappen verdroogden, hoe de levenskrachten vergingen en hoe hij moest ondervinden, wat hij zegt in Ps. 68:

Maar die verlaters van zijn wet,

Doet in het dorre wonen.

In het volgende 5de **vers** zegt hij, dat hij er toe gebracht is, den Heere zijne zonde bekend te maken en dat zijn ongerechtigheid door den Heere vergeven was. Daarop volgt dan een „**Sela**” van rust. **Zoolang** als hij de vergeving niet bezat, **zoolang** had hij ook geen vrede des harten, geen rust der ziel gekend. Door den weg van **bekennen** en belijden tot vergeving en door den weg van **vergeving** **tôt** vrede en rust, wat van God door Christus verkregen wordt, **zietdaar** den goeden weg.

Nu volgt ons tekstvers en dat spreekt van e **enge** z e g e n d e n v i n d e n s t i j d, een tijd, gel. **toeh.**, die te kennen voor ons allen noodzakelijk is, zal het wel met ons